

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Radboud Universiteit
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 9102
6500 HC NIJMEGEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
28837134

Bijlagen
1

Datum 28 juli 2021

Betreft Besluit macrodoelmatigheid Welzijn, Beleid en Samenleving

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht College,

Met uw brief van 27 mei 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 31 mei 2021, heeft u mij het voornemen voorgelegd om de wo-masteropleiding Welzijn, Beleid en Samenleving als bekostigde opleiding te verzorgen in Nijmegen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 12 juli 2021, kenmerk 2021/049, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO en het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de wo-masteropleiding Welzijn, Beleid en Samenleving als bekostigde opleiding te verzorgen in Nijmegen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Onze referentie
28837134

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Radboud Universiteit voltijd wo master Welzijn, Beleid en Samenleving Nijmegen	2021/049	12/07/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 31/05/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Radboud Universiteit om de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving als bekostigde opleiding te verzorgen te Nijmegen (brief van 27/05/2021 met kenmerk 21U.006873). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Radboud Universiteit om de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving als bekostigde opleiding te Nijmegen te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving in Nijmegen aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige wo master in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij. De opleiding omvat 60 EC en aanvrager wil de master in voltijdvorm aanbieden.

De master Welzijn, Beleid en Samenleving leidt mensen op die multidisciplinaire kennis over welzijn kunnen vertalen in beleid en projecten ter bevordering van welzijn. Het curriculum is opgebouwd uit een basisprogramma en een keuzeprogramma. Het basisprogramma omvat vijf cursussen: De betekenis van welzijn (filosofie), Werk en welzijn (psychologie), Happiness economics (economie), Gezondheid, zingeving en welbevinden in een vergrijzende maatschappij (geneeskunde) en Welbevinden door werk en gezin

(sociologie). Het keuzeprogramma bestaat uit een denktank, een stage en een scriptie.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een bachelordiploma van een Nederlandse of Vlaamse universiteit. Afgestudeerden kunnen blijkens het beroepscompetentieprofiel van de beoogde master onder meer aan het werk als beleidsadviseur, beleidsmedewerker, bestuurder, well-being officer, consultant, projectmanager, projectmedewerker.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat het bestaande opleidingsaanbod reeds kan voorzien in de geringe arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte die aanvrager aannemelijk heeft gemaakt.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving heeft aanvrager een arbeidsmarktonderzoek laten uitvoeren door onderzoeksbureau Researchned. Researchned heeft in dat kader ROA's database AIS geraadpleegd en een enquête gehouden onder 252 alumni van verwante opleidingen bij de Radboud Universiteit en andere universiteiten.

Aanvrager heeft ter onderbouwing van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte een beroep gedaan op de prognoses voor de opleidingstypen master sociale en maatschappijwetenschappen en master taal en cultuur zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA. Aanvrager plaatst hierbij de kanttekening dat de beoogde opleiding Welzijn, Beleid en Samenleving een nieuwe multidisciplinaire masteropleiding betreft en dat de prognoses van het ROA niet specifiek genoeg zijn voor afgestudeerden van de beoogde master en geven volgens aanvrager daarom slechts een globaal beeld van de toekomstige arbeidsmarktsituatie. De commissie acht binnen ROA's indeling het opleidingstype master sociale en maatschappijwetenschappen het meest relevant omdat hierin (aan)verwante masters Algemene Sociale Wetenschappen, Sociology en Sociologie zijn ondergebracht. De commissie merkt op dat dit cluster circa 55 masteropleidingen bevat en binnen dit cluster 3 opleidingen (aan)verwant zijn aan de voorgenomen master Welzijn, Beleid en Samenleving. Verder bevat dit cluster masteropleidingen die slechts geringe tot helemaal geen raakvlakken vertonen met de master Welzijn, Beleid en Samenleving. De commissie is om die reden met aanvrager van oordeel dat ROA's prognose voor dit opleidingstype beperkt representatief is voor de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van de master Welzijn, Beleid en Samenleving. De commissie beschouwt de prognoses voor dit opleidingstype dan ook als indicatief. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van het opleidingstype master sociale en maatschappijwetenschappen als matig en verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master sociale en maatschappijwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - sociale en maatschappijwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		2700	4	0.7	gemiddeld
> > Master - sociale en maatschappijwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2024		9300	15	2.3	gemiddeld
> > Master - sociale en maatschappijwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2024		12000	19	2.9	gemiddeld
> > Master - sociale en maatschappijwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		15700	25	3.8	gemiddeld
> > Master - sociale en maatschappijwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.06				vrijwel geen
> > Master - sociale en maatschappijwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.06				matig

Bron: ROA, AIS

Aanvrager verwijst binnen ROA's database AIS voorts naar de prognoses voor het opleidingstype master taal en cultuur, vanwege de daarin geschaarde master Zorgethiek en Beleid en de door de Rijksuniversiteit Groningen aangeboden track Religion, Health and Wellbeing binnen de master Theologie & Religiewetenschappen. De commissie merkt op dat dit cluster circa 50 masteropleidingen bevat en binnen dit cluster slechts 2 opleidingen (aan)verwant zijn aan de voorgenomen master Welzijn, Beleid en Samenleving. De commissie is om die reden met aanvrager van oordeel dat ROA's prognose voor dit opleidingstype eveneens beperkt representatief is voor de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van de master Welzijn, Beleid en Samenleving. De commissie beschouwt de prognoses voor dit opleidingstype dan ook als indicatief. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van het opleidingstype master taal en cultuur als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master taal en cultuur

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - taal en cultuur	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		3800	5	0.8	gemiddeld
> > Master - taal en cultuur	verwachte vervangingsvraag tot 2024		17800	22	3.3	gemiddeld
> > Master - taal en cultuur	verwachte baanopeningen tot 2024		21600	27	4	gemiddeld
> > Master - taal en cultuur	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		12700	16	2.5	laag
> > Master - taal en cultuur	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	0.93				groot
> > Master - taal en cultuur	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.93				goed

Bron: ROA, AIS

De commissie concludeert dat de voorgenomen opleiding Welzijn, Beleid en Samenleving niet goed past binnen een van de opleidingsclusters van het ROA en dat op basis van de prognoses van het ROA er geen eenduidig beeld van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kan worden afgeleid.

Voorts verwijst aanvrager naar een enquête die Researchned in maart 2020 heeft gehouden en in maart 2021 is aangevuld. De enquête is ingevuld door 252 respondenten. Deze respondenten zijn alumni die aan de Radboud Universiteit en andere universiteiten opleidingen hebben gevolgd die verwant zijn aan de

voorgenomen master (Filosofie, Religiewetenschappen, Bestuurskunde, Bedrijfskunde, Economie, Politicologie, Culturele Antropologie, Sociologie, Ontwikkelingsstudies, Psychologie en Pedagogiek). In het rapport is aangegeven welke vragen zijn gesteld en is een beschrijving gegeven van de functies die de respondenten bekleden. Bij de presentatie van de antwoorden is onderscheid gemaakt tussen de antwoorden van leidinggevenden en niet-leidinggevenden. Van de respondenten die werkzaam zijn in organisaties met meer werknemers dan alleen zichzelf werken er 82 op een leidinggevende positie en 145 op niet-leidinggevende posities. Er is globaal aangegeven in welke arbeidsmarktsector de respondenten werkzaam zijn. De vraag voor hoeveel fte verwacht u dat uw organisatie in de komende vijf jaar (extra) welzijnsexperts zal aannemen met het profiel van de beoogde master is door 36 leidinggevenden en 57 niet-leidinggevenden beantwoord. Van de 36 leidinggevenden gaven 9 mensen aan dat zij een behoefte verwachtten van 1 fte, 13 respondenten schatten dat 2 tot 5 fte nodig zou zijn, 5 respondenten verwachtten een behoefte van 5 tot 10 fte, 2 respondenten meer dan 10 fte en 7 respondenten konden geen inschatting maken (p. 19). De onderzoekers komen op basis van deze antwoorden uit op een arbeidsmarktbehoefte in de komende vijf jaar van 80 tot 154 fte als alleen wordt gekeken naar de inschattingen van leidinggevenden en van 175 tot 322 fte als alle antwoorden worden meegenomen (p. 20). In het onderzoek is verder gevraagd of de respondenten de komende jaren behoefte zouden hebben aan het inhuren van externe welzijnsexperts of aan na- en bijscholing van de medewerkers binnen de organisatie op het gebied van beleid gericht op welzijnsbevordering (p. 21). 43 van de 82 leidinggevenden antwoordden met ja, zeker wel of ja, waarschijnlijk wel op de vraag of men behoefte had aan de inhuur van externe welzijnsexperts. 53 van de 82 leidinggevenden antwoordden positief op de vraag of men de komende jaren behoefte ziet aan bij- en nascholing van huidige medewerkers middels deze opleiding. De commissie is van oordeel dat de resultaten van deze enquête blijken te geven van een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master. Researchned heeft de resultaten van de enquête vervolgens geëxtrapoleerd naar een totale landelijke arbeidsmarktbehoefte. Daarbij is volgens Researchned rekening gehouden met de verhouding tussen de responsgroep en de landelijke populatie alumni aan de hand van: 1) het responspercentage in dit onderzoek, 2) de verhouding tussen het aantal aangeschreven alumni van de Radboud Universiteit en het totale aantal alumni van de Radboud Universiteit 3) de verhouding tussen het aantal afgestudeerden van de Radboud Universiteit en het landelijk aantal afgestudeerden in het wetenschappelijk onderwijs. Op basis van de meest kritische benadering, namelijk de minimale werkgelegenheid volgens uitsluitend de leidinggevenden, komt Researchned uit op een landelijk aantal verwachte vacatures in de komende vijf jaren van ruim 7.000 fte. De commissie acht het behoefteonderzoek onder 82 leidinggevenden, hetgeen Researchned zelf ook in het rapport beaamt, te gering om de resultaten hiervan te extrapoleren naar de gehele landelijke werkgeverspopulatie. De grote onzekerheidsmarge brengt naar het oordeel van de commissie mee dat aan de indicatieve omvang van de beraamde landelijke werkgelegenheid slechts beperkte betekenis toekomt.

Voor de onderbouwing van de kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte verwijst aanvrager eveneens naar de resultaten van voornoemde enquête die Researchned heeft gehouden. De breedte waarin kansen op het gebied van welzijn door de respondenten beschreven worden, geeft volgens aanvrager de omvang en de impact van welzijn binnen verschillende sectoren weer. Leidinggevenden zien de meeste kansen voor afgestudeerden in relatie tot de werkvloer. Hierin staan werkdrukbeleving, balans werk-en-privé en de professionele identiteit centraal, al dan niet in relatie tot een veranderende betekenis van werk. In het publieke domein worden onderwerpen als basisloon, kansenongelijkheid en leefbaarheid van wijken en buurten genoemd. In de zorg wordt meer aandacht voor positieve gezondheid in plaats van ziekte gewenst, een verbinding tussen formele en informele zorg en meer aandacht voor personeelstekorten. De voornaamste kansen liggen volgens de overige respondenten in het onderwijs: leerling- en studentenwelzijn staan volgens respondenten onder druk. Maar ook de toenemende kansenongelijkheid en werkdruk onder leraren is zorgwekkend. In de zorg hopen ze dat afgestudeerden invloed uit kunnen oefenen op het vlak van patiënten welzijn, de vergrijzing, de toenemende complexiteit van de zorg en mentaal welzijn. Daarnaast noemt men de diversiteit en inclusieve samenleving, terugkeer van tbs'ers in de samenleving en sociale cohesie. De beoogde master kan hier volgens aanvrager verandering in brengen. De commissie is van oordeel dat de resultaten van de enquête die Researchned heeft uitgevoerd een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden aannemelijk maakt.

Aanvrager vervolgt dat de huidige professionals geen specifieke kennis van welzijn bezitten en weten niet hoe deze kennis het best kan worden ingezet bij het ontwikkelen en analyseren van beleid. Daarom moet er in de context van deze aanvraag volgens aanvrager ook rekening worden gehouden met een opscholingsbehoefte

door een veranderende vraag naar vaardigheden. Dat de huidige professionals nog niet over alle gewenste competenties beschikken blijkt volgens aanvrager uit de grote vraag naar na- of bijscholing: 65% van de respondenten verwacht dat er in de komende vijf jaar behoefte zal zijn aan na- of bijscholing van de medewerkers binnen zijn of haar organisatie op het gebied van welzijn en welzijnsbevorderend beleid. De commissie merkt op dat aanvrager de beoogde master in voltijd wil aanbieden. De arbeidsmarktbehoefte aan een voltijdsopleiding vertaalt zich voornamelijk in het aantal verwachte baanopeningen voor afgestudeerden. De arbeidsmarktbehoefte aan een deeltijdsopleiding ziet op behoefte aan opscholing van zittend personeel (en niet zozeer nieuwe instroom). Gelet hierop kan het percentage respondenten dat behoefte heeft aan na- of bijscholing van haar medewerkers op het gebied van welzijn en welzijnsbevorderend beleid niet leiden tot een concrete arbeidsmarktbehoefte aan de afgestudeerden van de master Welzijn, Beleid en Samenleving.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de master Welzijn, Beleid en Samenleving aansluit op een geringe arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving verwijst aanvrager onder andere naar de jaarlijkse Human Development Index van de VN, de Wellbeing Index van het Amerikaanse adviesbureau Gallup (2018), het World Happiness Report van Sustainable Development Solutions Network (2020), het World Happiness Report 2021, de Better Life Index van OECD, de monitor 'Brede Welvaart & Sustainable Development Goals' van het CBS (2019), de interactieve website 'Hoe is het leven in jouw regio' van het Planbureau voor de Leefomgeving, het artikel 'Sentimenten over de samenleving en tevredenheid met het eigen leven' van het CBS (30/06/2020), de Atlas Research (www.atlasresearch.nl), het rapport 'Het betere werk. De nieuwe maatschappelijke opdracht' van de WRR (2020) en de publicaties 'Measuring Well-being and Progress: Well-being Research' van OECD (ongedateerd) en 'Economy of wellbeing in the EU: People's wellbeing fosters economic growth' van de Raad van de Europese Unie (2019). Aanvrager verwijst voorts naar het rapport 'Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona' van het Sociaal Cultureel Planbureau (2020), het nieuwsbericht 'Kabinet stelt 200 miljoen euro beschikbaar voor welzijn in coronatijd' van de Rijksoverheid (12/02/2021) en de kamerbrief 'Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl' van de minister/ staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (12/02/2021, kenmerk 1824626-218168-DMO).

Aanvrager betoogt dat er een groeiende aandacht is voor welzijn. De traditionele manier van denken en beleid maken op basis van economische uitgangspunten komt volgens aanvrager daarmee steeds meer ter discussie te staan. Er is volgens aanvrager een groeiende behoefte aan aandacht voor indicatoren om het welzijn te meten. Aanvrager verwijst hiertoe naar de jaarlijkse Human Development Index van de VN, de Wellbeing Index van het Amerikaanse adviesbureau Gallup (2018), het World Happiness Report van Sustainable Development Solutions Network (2020), het World Happiness Report 2021 en de Better Life Index van OECD. Het in Nederland geïntroduceerde 'Breed Welvaartsbegrip' dat is geënt op de Better Life Index heeft onder andere geleid tot een jaarlijkse Monitor Brede Welvaart door het CBS, sinds 2019 de Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals. Voortbouwend op de Brede Welvaart Monitor heeft het Planbureau voor de Leefomgeving de kwaliteit van leven voor alle gemeenten en regio's in Nederland inzichtelijk gemaakt. In recente Statistische Trends onderzoekt het CBS welzijn van de Nederlandse burgers en schenkt ze aandacht aan specifieke dimensies van welzijn, o.a. in relatie tot vrijwilligerswerk en persoonlijkheid (het artikel 'Sentimenten over de samenleving en tevredenheid met het eigen leven'). Op gemeenteniveau werd de Geluksatlas van Nederlandse gemeenten in 2017 uitgebracht. Daarnaast verwijst aanvrager naar het rapport 'Het betere werk. De nieuwe maatschappelijke opdracht' van de WRR waarin (onder meer) het belang van welzijn op de werkplek wordt beschreven (p. 36 e.v.). Aanvrager betoogt voorts dat het integreren van welzijn van groot belang is in toekomstbestendig beleid. Daartoe verwijst aanvrager onder meer naar de publicaties 'Measuring Well-being and Progress: Well-being Research' van OECD en 'Economy of wellbeing in the EU: People's wellbeing fosters economic growth' van de Raad van de Europese Unie (2019). Zo stelt de OECD dat het ontwikkelen en implementeren van (nieuwe) welzijnsindicatoren van cruciaal belang is voor de geloofwaardigheid en de verantwoordingsplicht van het overheidsbeleid, maar ook voor het functioneren van de democratie an sich. De Raad van de Europese Unie vult aan dat 'Wellbeing policy and economic policy should go hand in hand'. De commissie constateert dat de voorgenomen master Welzijn, Beleid en Samenleving aansluit bij de gesignaleerde aandacht voor welzijn en welbevinden en de effecten op het beleid.

Aanvrager vervolgt tot slot dat het belang van welzijn pregnant aan het licht is gekomen door de ingrijpende gevolgen die de COVID-19 pandemie heeft voor de samenleving. De getroffen maatregelen beïnvloeden veel aspecten van het dagelijks leven en hebben (grote) impact op het sociaal en mentaal welzijn van individuen en groepen mensen. Welzijn daalde voornamelijk bij jongvolwassenen, studenten en migranten (het rapport 'Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona' van het Sociaal Cultureel Planbureau, p. 12, 62-72). Daarom stelt het kabinet 200 miljoen euro beschikbaar voor sociaal en mentaal welzijn en leefstijl in coronatijd. Volgens het kabinet is dit nodig omdat het coronavirus en coronamaatregelen niet alleen een grote weerslag hebben op de zorg en de economie, maar ook op het mentaal welzijn en de fysieke gezondheid van Nederlanders (het nieuwsbericht 'Kabinet stelt 200 miljoen euro beschikbaar voor welzijn in coronatijd' van de Rijksoverheid). Twee van de drie actielijnen van het steunpakket richten zich expliciet op het bevorderen van welzijn, met specifieke aandacht voor de jeugd en kwetsbare jongeren (de kamerbrief 'Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl' van de minister/ staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport). De commissie overweegt dat blijkens voornoemde bronnen de behoefte aan welzijnsbevordering door de COVID-19 pandemie is toegenomen en dat de voorgenomen master beoogt professionals op te leiden teneinde hun kennis over welzijn te kunnen vertalen in beleid en projecten ter bevordering van welzijn. Om die reden sluit deze opleiding naar mening van de commissie aan op een maatschappelijke behoefte. De commissie plaatst hierbij wel de kanttekening dat de studenten van de beoogde master Welzijn, Beleid en Samenleving pas over ruim 3 jaar de arbeidsmarkt betreden en dat de impact van de COVID-19 pandemie op lange termijn onvoorspelbaar is.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte aan de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving verwijst aanvrager naar de Nationale Wetenschapsagenda (hierna ook: NWA) en het programma Horizon Europe van de Europese Commissie.

Aanvrager beschrijft onder verwijzing naar het rapport 'Kennisagenda Jeugd. Een goede basis voor de jeugd' dat binnen de NWA-route 'Jeugd in ontwikkeling, opvoeding en onderwijs' het welzijn van kinderen en jongeren centraal staat. Om de juiste voorwaarden te creëren voor een goede basis om gelukkig, gezond, veilig en kansrijk op te groeien, is kennis nodig. De commissie stelt vast dat in de Kennisagenda Jeugd de centrale vraag is geformuleerd: 'Welke vormen van opvoeding, onderwijs en begeleiding stellen jeugdigen in staat nu en straks gelukkig en gezond te leven en bij te dragen aan de samenleving' (p. 3). Aanvrager beschrijft voorts onder verwijzing naar het rapport 'Gezondheidszorgonderzoek, preventie en behandeling' dat binnen de route 'Gezondheidszorgonderzoek, preventie en behandeling' een nieuwe kijk op 'positieve gezondheid' een gamechanger wordt genoemd. Gezondheid wordt dan op de eerste plaats een voorwaarde om dingen te doen die een mens belangrijk vindt: wensen, waarden en voorkeuren van het individu zijn richtinggevend. De commissie merkt op dat 'positieve gezondheid' volgens het rapport 'Gezondheidszorgonderzoek, preventie en behandeling' niet alleen ziet op wat iemand met een ziekte nog kan, maar ook op de ervaren kwaliteit van leven en de mate waarin iemand kan participeren in de samenleving. Om positieve gezondheid te kunnen realiseren, dient volgens het rapport veel meer dan nu oog te hebben voor de variatie tussen individuen (p. 1). Volgens aanvrager zijn de NWA-routes 'Kwaliteit van omgeving' en de route 'Sport en bewegen' eveneens gerelateerd aan welzijn; een goed functionerende leefomgeving en een gezonde leefstijl zijn essentiële determinanten van welzijn, en dragen bij aan geluk en gezondheid (p. 1). De NWA-route 'sustainable development goals voor inclusieve mondiale ontwikkeling' stelt het verbeteren van welzijn als voorwaarde voor inclusieve ontwikkeling. Ontwikkeling verschilt daarmee van groei door een brede aandacht voor andere dimensies van welzijn dan alleen economische. De commissie constateert dat voornoemde NWA-routes niet specifiek gericht zijn op onderzoek naar welzijnsbevordering, maar breder van opzet zijn. De commissie constateert dat aanvrager onder verwijzing naar voornoemde onderzoeksroutes van de NWA een zekere wetenschappelijke behoefte aannemelijk heeft gemaakt.

De commissie stelt voorts met aanvrager vast dat Horizon Europe 'gezondheid en welzijn voor iedereen' als leidende global challenge heeft gepresenteerd. Brede samenwerking tussen partijen uit verschillende sectoren (onderzoek- en onderwijsinstellingen, industrie, ngo's, en meer) is volgens Horizon nodig om de omvang en complexiteit van deze problemen aan te pakken.

De commissie concludeert op grond van de NWA en Horizon Europe dat de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving inspeelt aan een zekere wetenschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving aansluit op een maatschappelijke behoefte, een zekere wetenschappelijke behoefte en een geringe arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 27/05/2021 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Radboud Universiteit om de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving in Nijmegen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager geeft aan dat er geen enkele opleiding duidelijk verwant is aan de beoogde master; met name de focus op welzijn én beleid komt volgens aanvrager nog niet voor in het bestaand opleidingslandschap. Aanvrager acht de volgende (tracks binnen de) masters zijdelings verwant: de track Positive Psychology and Well-being binnen de master Psychologie en Geestelijke Gezondheid van Tilburg University, de masters Sociologie en Sociology, de track Social Policy and Public Health binnen de master Interdisciplinaire sociale wetenschap van de Universiteit Utrecht, de track Religion, Health and Wellbeing binnen de master Theologie & Religiewetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen en de master Zorgethiek en Beleid van de Universiteit voor Humanistiek. De commissie acht voornoemde tracks sterk verwant en de brede masters Sociologie, Sociology en Zorgethiek en Beleid aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenomen opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenomen opleiding.

De commissie heeft de voorgenomen master Welzijn, Beleid en Samenleving vergeleken met overige masters op het terrein van welzijn en beleid. De master Interdisciplinary Social Science: Social policy and public health van de Universiteit Utrecht is onder meer gericht op het ontwikkelen van kennis over interdisciplinaire perspectieven op sociaal beleid en interventies op het terrein van gezondheid en welzijn. De master Health Education and Promotion (Maastricht University) betreft een interdisciplinaire master op het terrein van psychologie, sociologie en biologie en is gericht op het bevorderen van gezondheidsgedrag, gezondheid en welzijn. Deze masters zijn breder van opzet dan de voorgenomen master en niet specifiek gericht op welzijnsbevordering. Dat laat onverlet dat voornoemde masters inhoudelijk overlap vertonen met de voorgenomen master voor wat betreft welzijnsbevordering en verwant zijn aan de voorgenomen wo master voor wat betreft de instroomdoelgroep en de positie op de arbeidsmarkt. De master Health Care & Social Work van Saxion Hogeschool beoogt professionals op te leiden die verbinding leggen tussen innovatie, beleid en onderzoek rondom zorg en welzijn. Laatstgenoemde master wordt alleen in deeltijd aangeboden en bedient daarmee een andere doelgroep. De commissie heeft deze master derhalve buiten beschouwing gelaten.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. Aanvrager heeft ook de instroom in verwante tracks binnen opleidingen aangegeven. De commissie beschikt slechts over instroomgegevens van de brede masteropleidingen, dus de instroomcijfers van de tracks binnen deze opleidingen heeft de commissie niet kunnen verifiëren. Er zijn geen verwante onbekostigde opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen vijf jaar van 694 naar 979 eerstejaarsstudenten (tabel 3).

Tabel 3. Instroom verwante opleidingen

Opleiding	Instelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21
M Interdisciplinaire sociale wetenschap (60746), voltijd	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	103	92	96	96	73	105
M Psychologie en Geestelijke Gezondheid (60076), voltijd	Tilburg University (21PN), Tilburg	109	109	122	131	136	239
M Theologie & Religiewetenschappen (60824), voltijd	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	23	31	25	23	25	35
M Theologie & Religiewetenschappen (60824), deeltijd	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	5	4	6	4	7	7
M Health Education and Promotion (60461), deeltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	10	7	15	10	18	14
M Health Education and Promotion (60461), voltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	44	43	57	66	66	62
M Sociologie (66601), voltijd	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	71	108	104	85	109	128
	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	16	23	34	29	22	27
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	37	34	49	35	49	53
	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	50	51	53	53	55	48
	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	154	159	115	116	91	113
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	25	33	37	36	44	52
M Sociology (66599), voltijd	Tilburg University (21PN), Tilburg	16	13	39	40	44	57
M Zorgethiek en Beleid (60953), voltijd	Universiteit voor Humanistiek (23BF), Utrecht	31	33	23	31	24	39
Totaal eerstejaarsinstroom		694	740	775	755	763	979

Bron: DUO

Aanvrager heeft in maart 2019 een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen master op grond van een instroomonderzoek, uitgevoerd door Researchned. Hiervoor zijn 2.320 studenten van de Radboud Universiteit en 1.268 studenten van andere universiteiten benaderd voor het invullen van een online vragenlijst. In totaal hebben 533 bachelor-studenten (in de opleidingen Filosofie, Religiewetenschappen, Bestuurskunde, Bedrijfskunde, Economie, Politologie, Culturele antropologie, Sociologie, Ontwikkelingsstudies, Psychologie, Pedagogiek, University colleges en Liberal Arts) een vragenlijst over de master ingevuld (364 studeren aan de Radboud Universiteit en 169 aan andere universiteiten). Zij zijn onder andere gevraagd naar de mate waarin ze geïnteresseerd zijn in deze master en of ze voor deze master aan de Radboud Universiteit zouden willen blijven studeren, of naar de Radboud Universiteit zouden willen komen. Op basis van het percentage studenten dat aangeeft "zeer geïnteresseerd" te zijn in de master en "zeker wel" hiervoor aan de Radboud Universiteit te willen studeren, berekende het onderzoeksbureau Researchned de verwachte concrete instroom. Met toepassing van deze twee correctiefactoren komt Researchned op een verwachte instroom van 29 studenten per jaar. De commissie acht deze prognose, gelet op de instroom in verwante opleidingen, realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen wo master Welzijn, Beleid en Samenleving wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er

geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie overweegt dat de uitstroom uit de bestaande verwante opleidingen reeds in de arbeidsmarktbehoefte, maatschappelijke en wetenschappelijke behoefte kunnen voorzien. ROA schetst geen eenduidig beeld van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van verwante opleidingen. De resultaten van het arbeidsmarktonderzoek van onderzoeksbureau Researchned geven blijk van een geringe (kwalitatieve) arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master. Deze behoefte kan reeds worden vervuld met de uitstroom uit de bestaande verwante opleidingen. Aanvrager heeft weliswaar daarnaast een zekere opscholingsbehoefte aannemelijk gemaakt, echter gelet op de inrichtingsvorm van de master Welzijn, Beleid en Samenleving kan deze master niet tegemoetkomen aan de behoefte aan na- of bijscholing op het gebied van welzijnsbevorderend beleid.

Vestiging van de opleiding in Nijmegen heeft mogelijk een negatief effect op de aanverwante master Sociologie die aanvrager in Nijmegen aanbiedt.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

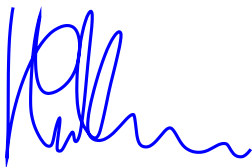
Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding sterke verwantschap vertoont met de track Religion, Health and Wellbeing binnen de wo masteropleiding Theologie & Religiewetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen en met de track Health, Well-being and Society binnen de wo masteropleiding Sociologie van Tilburg University. Indien een voorgenomen opleiding sterk lijkt op een bestaande opleiding adviseert de commissie om voor de nieuwe opleiding de naam van de bestaande opleiding te hanteren omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod. Echter, in dit geval lijkt de voorgenomen opleiding sterk op bestaande tracks binnen een bredere opleiding. De naam van de bredere opleidingen Theologie & Religiewetenschappen en Sociologie acht de commissie niet passend voor de beoogde master. Aansluiten bij de naam van een track binnen een opleiding leidt alsnog tot een toevoeging van een nieuwe opleidingsnaam aan het Croho en daarmee wordt de transparantie van het opleidingsaanbod niet bevorderd.

Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de wo master Welzijn, Beleid en Samenleving in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.